

ହରି ପ୍ରସାଦ ଛପୋଲିଆ (ମୃତ)
ବନାମ
ଭାରତ ସଂଘ
(ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 82/2002)

ଜୁନ୍ 20, 2008

[ତତ୍କାଳୀନ ଅଭିଯୋଗ ପଞ୍ଚାୟତ ଏବଂ ଜି. ଏସ୍. ସି.ଭି, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973:

ଧାରା 394, ପ୍ରାବଧାନ - ଆବେଦନ - ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଉପରେ, ଅବସାନ - ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି - ବିଳମ୍ବ - ଏହାର ପ୍ରଭାବ - ତଥ୍ୟ ଉପରେ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା - ଆବେଦନ ବିଚାରଧାରଣା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ - ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ଷାପନକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପାଇଁ ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ଅନେକ ଥର ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା - ଏକ ବର୍ଷ ପରେ ପ୍ରତିକ୍ଷାପନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ ହୋଇଥିଲା - ବିଳମ୍ବିତ ଉପକ୍ଷାପନା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ: ଆବେଦନର ଅବସାନ ଘଟିବ - ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1968 ।

ଧାରା 394 - ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୟତ୍ନ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା: ଲାଗୁ ହେବ ।

ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1962 ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1968 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନାୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନାୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଖାରଜ କଲେ ଏବଂ ସୁନା ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନାୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ କାଏମ ରଖିଛନ୍ତି ।

ଆବେଦନକାରୀ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ତା 17.1.2002 ରିଖ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ପରେ ମାମଲାକୁ 12.6.2007 କୁ ମୁଲତବୀ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ମାମଲାକୁ ପୁନର୍ବାର ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 25.10.2007 ତାରିଖରେ ମୃତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତିର ମେମୋ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଓକିଲଙ୍କୁ ଛଅ ସପ୍ତାହ ସମୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ମୃତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ

ହରି ପ୍ରସାଦ ଛପୋଲିଆ (ମୃତ) ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ

ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନଥିବେ ଆଣିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 4.1.2008 ରେ, ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ସହିତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନଥିବେ ଆଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । କ୍ଷମା ମାଗିଥିବା ଆବେଦନରେ ସୂଚିତ ଏକମାତ୍ର ଆଧାର ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଜାଣି ନଥିଲେ ଯେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପାଇଁ ଆବେଦନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଏବଂ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ଓକିଲଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଣାଇବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କୌଣସି ଅବକାଶ ନାହିଁ; ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ ପାଇଁ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 394 ର କୌଣସି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟତା ନାହିଁ; ଯେ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବୈଧାନିକ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ହେଉଛି 30 ଦିନ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରାୟ ଏକ ବର୍ଷ ପରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ବିଳମ୍ବ ଆବେଦନ ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ୱୀକାରଣ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ 30 ଦିନର ଅବଧି ବାହାରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାର କୌଣସି ଅବକାଶ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକୁ ଫଇସଲା କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ: 1. ସିଆରପିସି ର ଧାରା 394ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆବେଦନ ପରିଶେଷରେ ସମାପ୍ତ ହେବ । ସେହି ଧାରାର ପ୍ରାବଧାନରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି କୌଣସି ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା କାରାବାସ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରାଯାଏ ଏବଂ ଆବେଦନ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ, ତେବେ ତାଙ୍କର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ, ଯାହା ଏହି ପ୍ରାବଧାନରେ ସଂଲଗ୍ନ ସ୍ୱୀକାରଣ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ପାଇଁ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଯଦି ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ, ତେବେ ଆବେଦନ ସମାପ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

2. ସିଆରପିସି ର ଧାରା 394ରେ ସନ୍ନିବେଶିତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନରେ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ 30 ଦିନର ଅବଧି ବୈଧାନିକ ଭାବରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ,

ଆବେଦନଟି ପ୍ରାୟ ଏକ ବର୍ଷ ପରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ମୂଳ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ଅନେକ ଥର ମାମଲା ମୂଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ଜାଣି ନଥିଲେ ବୋଲି କରାଯାଇଥିବା ନିବେଦନଟି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କୌଣସି ଆଧାରହୀନ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଆବେଦନ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ।

ଏସ୍. ଭି. କାମେଶ୍ୱର ରାଓ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ରାଜ୍ୟ (ଏ. ସି. ବି. ପୋଲିସ୍, କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଜିଲ୍ଲା, ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ) (1991) ସପ୍ଟିମ୍ବର 1 ଏସ୍.ସି.ସି. 377 - ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ଏ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏସ୍. ନରସିଂହ କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (2006) 5 ଏସ୍.ସି.ସି. 683 ଏବଂ ହରନାମ ସିଂହ ବନାମ ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ (1975) 3 ଏସ୍.ସି.ସି. 343 - ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା :ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 82/2002

ଅପରାଧକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 470/1994 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକଙ୍କର ତା 10.9.2001 ରିଖର ଅଡ଼ିମ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ଭି. କେ. ମୋଜା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପି.ପି. ମାଲହୋତ୍ରା, ଏ.ଏସ୍.ଜି., ବିକାଶ ଶର୍ମା, ବି.ଭି. ବଳରାମ ଦାସ ଏବଂ ସି. ଭି. ସୁଜା ରାଓ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏହି ରାୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ତତ୍କୃତ ଅରିଜିଟ୍ ପଶାୟତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

1. ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ରାୟର ସଠିକତାକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଏହି ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ-ହରି ପ୍ରସାଦ ଛପୋଲିଆଙ୍କୁ ବିଚାରଣା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1962 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 135 (b) (1) ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1968 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 85 (ii), (iii), (viii) ଏବଂ (ix) ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 135 (b) (1) ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ

ହରି ପ୍ରସାଦ ଛପୋଲିଆ (ମୃତ) ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ
[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଡକ୍ଟର ଅରିଜିଡ୍ ପଶାୟତ]

ପାଇଁ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଖାରଜ କରି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଅଧିନିୟମ 85 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡବିଧାନକୁ ବଜାୟ ରଖିଛନ୍ତି । ତା 17.1.2002 ରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହି ମାମଲାକୁ 7.6.2007 ରେ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ କେହି ହାଜର ହୋଇନଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ-ହରି ପ୍ରସାଦ ଛପୋଲିଆଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ପରେ ଏହି ମାମଲାକୁ 12.6.2007 କୁ ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଏ ବିଷୟରେ ଅନୁଦେଶ ନେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ, ତିନି ସପ୍ତାହ ପରେ ମାମଲା ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ମାମଲାଟି 17.7.2007 ରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ଉପରେ ମାମଲାଟି ଚାରି ସପ୍ତାହ ପାଇଁ ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା । 29.8.2007 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା:

"ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ସମୟ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛନ୍ତି । ଆଦେଶ ଫର୍ଦ୍ଦରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ 2007 ମସିହା ଜୁନ୍ 12 ତାରିଖରେ ଏହି ମାମଲାର ଅନ୍ତିମ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଅବକାଶକାଳୀନ ବିଚାରପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଡକାଯାଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଛନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜ୍ଞାତ ହେବା ପାଇଁ ସମୟ ମାଗିଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ, ମାମଲା ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା । ପୁନର୍ବାର ଏହି ମାମଲା 17 ଜୁଲାଇ, 2007 ରେ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଦିନ ମଧ୍ୟ ଚାରି ସପ୍ତାହ ପରେ ମାମଲା ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଆଜି ମଧ୍ୟ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ସମୟ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛନ୍ତି । ଶେଷ ସୁଯୋଗ ଭାବେ, ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପରେ ମାମଲାଟିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରନ୍ତୁ ।"

2. 25.10.2007 ରେ ମୃତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତି ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଓକିଲଙ୍କୁ ଛଅ ସପ୍ତାହ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ ସେତେବେଳକୁ ମୃତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନଥିବାର ଆଶିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପୁନର୍ବାର 11.12.2007 ରେ, ମୃତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ,

ଏକ ସପ୍ତାହ ପରେ ମାମଲା ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । 11.6.2008 ରେ, ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଏହି ମାମଲାକୁ ଆଜି ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ଦେଖାଯାଏ ଯେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ସହିତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ନଥିବାର ଆଶିବା ପାଇଁ 4.1.2008 ରେ ଏକ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । କ୍ଷମା ଯାଚନା କରିଥିବା ଆବେଦନରେ ସୂଚିତ ଏକମାତ୍ର ଆଧାର ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଜାଣି ନଥିଲେ ଯେ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ଆବେଦନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ଏବଂ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ସେମାନଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଥିବା ଓକିଲଙ୍କୁ ଜଣାଇବାକୁ ପଡିବ । ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ସେମାନେ ଜାଣିବା ମାତ୍ରେ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିଥିଲେ ଏବଂ 4.1.2008 ରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

3. ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ଵାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କୌଣସି ଆଧାର ନାହିଁ । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କୌଣସି ଆବେଦନରେ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973ର (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସଂହିତା') ଧାରା 394 ର ପ୍ରଯୁଜ୍ୟତା ନାହିଁ । ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବୈଧାନିକ ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ହେଉଛି 30 ଦିନ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀ-ହରି ପ୍ରସାଦ ଛପୋଲିଆଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରାୟ ଏକ ବର୍ଷ ପରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ଏତେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପରେ କାହିଁକି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ, ସେ ଉପସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ ଯେ 30 ଦିନର ଅବଧି ପରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାର କୌଣସି ଅବକାଶ ନାହିଁ ।

4. ଏ. ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏସ୍. ନରସିଂହ କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (2006 (5) ଏସ୍.ସି.ସି. 683), ଏହା ନିମ୍ନମତେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା:

“6. ବୋମ୍ବାର୍ଡ ଗଜପତି ରାଓ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ (ଏ.ଆଇ.ଆର୍. 1964 ଏସ୍.ସି. 1645) ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ତିନି ଜଣିଆ ବିଚାରପୀଠ ଅଭିଯୁକ୍ତ/ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ କାରାବାସ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା ଆବେଦନ ସମାପ୍ତ ହେବ କି ନାହିଁ, ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିଲେ । ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୁର୍ତ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତିନୋଟି ପୃଥକ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟରୁ ଯେଉଁ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ଆହରଣ

ହରି ପ୍ରସାଦ ଛପୋଲିଆ (ମୃତ) ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ
[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଡକ୍ଟର ଅରିଜିଡ୍ ପଶାୟତ]

କରାଯାଇପାରିବ, ସେଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା: (ଯଦିଓ ପୁରୁଣା ସଂହିତା ସନ୍ଦର୍ଭରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ସିଆରପିସି ଅଧୀନରେ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ) ।

(1) ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆବେଦନର ବିଚାରାଧୀନ ଅବସ୍ଥାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ପୁରୁଣା ସଂହିତାର ଧାରା 431 ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସମ୍ବିଧାନ') ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 136 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ଆବେଦନ ମାମଲାରେ ନିଜସ୍ୱ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ କରେନାହିଁ ।

(2) କିନ୍ତୁ ଯଦି ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥାଏ, ତେବେ ମୃତ ଆବେଦନକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ । ଏଭଳି ଆବେଦନକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ଯଦି ପୁରୁଣା ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ଉତ୍ତର ହେଉଥିବା ସମୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଜାରି ରଖାଯାଇପାରିବ, ତେବେ ସମ୍ବିଧାନ ଅଧୀନରେ ଉତ୍ତର ହେଉଥିବା ସମୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଜାରି ନ ରଖିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଯଦି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନକୁ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ, ସେହିପରି ଆବେଦନ ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ, କାରଣ ଜାରି ରଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନୀତିଗତ ଭାବରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

(3) ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଯେଉଁ ନୀତି ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଶୁଣାଣି ଜାରି ରଖାଯାଇପାରିବ, ତାହା ତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ହାତରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ପ୍ରଭାବ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିବ । ଯଦି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସେହି ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ, ତେବେ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଆଗ୍ରହୀ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଏହାକୁ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ।

(4) କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଜୋରିମାନା ନୁହେଁ, ବରଂ କାରାବାସ, ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ, ସେହି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ମୃତ-ଅଭିଯୁକ୍ତର ଆଇନଗତ

ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ହାତରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ନାହିଁ, ତେବେ, ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଆବେଦନ, ଅଭିଯୁକ୍ତର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ସମାପ୍ତ ହେବ ।

(5) ପ୍ରକୃତରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ ଏବଂ ବିଚାର ସମୟରେ ନିଲମ୍ବନରେ ଥିଲେ ଏବଂ ଯଦି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଏ, ତେବେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ନିଲମ୍ବନ ଅବଧି ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦରମା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବ, ଏହା ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିବା ଦ୍ଵାରା ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ସ୍ଵୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ଦରମା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ଏହା ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ମାମଲାରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ନୀତିକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରିବ, ଯଦି ଏହା ଆଧାରରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାରାବାସ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଏହିପରି ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ କୌଣସି ପରଞ୍ଚନା ନଥାଏ । *ପ୍ରଣବ କୁମାର ମିତ୍ର ବନାମ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* (ଏ.ଆଇ.ଆର୍. 1959 ଏସ୍.ସି. 144) ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା । ।

5. ଏସ୍. ଭି. କାମେଶ୍ଵର ରାଓ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ରାଜ୍ୟ (ଏ.ସି.ବି. ପୋଲିସ୍, କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଜିଲ୍ଲା, ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ) (1991 Supp (1) S.C.C. 377) ମାମଲାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା:

"5. ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 394 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆବେଦନ ପରିଶେଷରେ ସମାପ୍ତ ହେବ । ସେହି ଧାରାର ପ୍ରାବଧାନରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି କୌଣସି ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା କାରାବାସ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରାଯାଏ ଏବଂ ଆବେଦନ ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ, ତେବେ ତାଙ୍କର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ, ଯାହା ଏହି ପ୍ରାବଧାନରେ ସଂଲଗ୍ନ ସ୍ଵୀକରଣ ଦ୍ଵାରା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନ ଜାରି ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ପାଇଁ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ; ଏବଂ ଯଦି ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ, ତେବେ ଆବେଦନ ସମାପ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ପ୍ରାବଧାନର ସ୍ଵୀକରଣର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ମୃତକଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ମଧ୍ୟ ଆବେଦନ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଅଦାଲତକୁ ଯାଇନାହାନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି

ହରି ପ୍ରସାଦ ଛପୋଲିଆ (ମୃତ) ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ
[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଡକ୍ଟର ଅରିଜିଡ୍ ପଶାୟତ]

ଆବେଦନ ପ୍ରାୟ 10 ବର୍ଷର ଅବଧି ପରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ସେହି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଅଦାଲତକୁ ଯାଇନଥିବା ବିଷୟରେ ଏହି ଆବେଦନରେ କୌଣସି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ 10 ବର୍ଷର ଏପରି ଅଯଥା ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇ ନାହିଁ । *ପି.ଏସ୍.ଆର୍. ସାଧନାଚ୍ଛମ୍ ବନାମ ଅରୁଣାଚଳମ୍* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ଏହି ଆବେଦନରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ଏହିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: (ଏସ୍.ସି.ସି. ପୃଷ୍ଠା 145, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 7)

"ଅନୁଚ୍ଛେଦ 136 ହେଉଛି ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର । ଏହା ହେଉଛି ଅବଶିଷ୍ଟ କ୍ଷମତା; ଏହାର ବିସ୍ତାରରେ ଏହା ଅସାଧାରଣ, ଯେତେବେଳେ ଏହା ଅନ୍ୟାୟକୁ ପିଛା କରିଥାଏ, ଏହାର ସୀମା ହେଉଛି ଅସୀମ ।

6. *ହରନାମ ସିଂ ବନାମ ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ* (1975 (3) ଏସ୍.ସି.ସି. 343 ଅନୁଚ୍ଛେଦ 7, 14 ଏବଂ 15 ରେ) ରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା:

"7. ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଆବେଦନ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 136 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଧାରା 411- A (2) କିମ୍ବା ଧାରା 417 କିମ୍ବା ସଂହିତାର ଅଧ୍ୟାୟ XXXI ର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ସାଧାରଣ ଭାବରେ, ଧାରା 431 ର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଉପରେ ଆବେଦନଟି ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା କି, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ସେହି ଧାରାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଦ୍ୱାରା କଠୋର ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ, ସମାନତା ସ୍ୱାର୍ଥରେ, ଅବସାନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ନିୟମାବଳୀଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଧାରା 136 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାର କୌଣସି ବୈଧ କାରଣ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଧାରା 431 ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥ ଏବଂ ପରିସରକୁ ଖୋଜିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

XX

XX

14. ଯଦି ଏହା ଧାରା 431 ର ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ତେବେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 136 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଫୈଜଦାରୀ ଆବେଦନରେ ସେହି ସମାନ ନୀତି କାହିଁକି ବିସ୍ତାର କରାଯିବନାହିଁ, ଏହାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ ମୃତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ

ବିଧିବା ପଢ଼ୀ, ଯାହାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ଆବେଦନ ରେକର୍ଡରେ ଅଣାଯାଇଛି, ଆବେଦନ ଜାରି ରଖିବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି, କାରଣ ଜୋରିମାନାର ଦଣ୍ଡ ସିଧାସଳଖ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ଯାହା ତାଙ୍କ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହେବ ।

15. *ଗୋନ୍ଦାଡ଼ ଗଜପତି ରାଓ* ବନାମ *ଏ. ପି. ରାଜ୍ୟ* ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଆବେଦନ ବିଚାରଧୀନତାବେଳେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ପିତା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଫଳରେ ତାଙ୍କୁ ସରକାରୀ ଚାକିରିରୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଯଦି ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରାଯାଏ ତେବେ ସେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ତାରିଖ ଠାରୁ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଦିବସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବକେୟା ଦାବି କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବେ, ଏହି ଯୁକ୍ତି ରଖି ତାଙ୍କ ପୁଅ ଏବଂ ଝିଅ ତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅଦାଲତ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଆବେଦନ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ ଯେ ଯେଉଁ ଦାବି ଆଧାରରେ ସେମାନେ ଆବେଦନ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ମାଗିଥିଲେ ତାହା ସୁଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ଥିଲା । ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପୃଥକ କରାଯାଇପାରିବ କାରଣ ଆବେଦନଟି ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡରୁ ନଥିଲା ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ସ୍ଵାର୍ଥକୁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନୁହେଁ ବୋଲି ଧରାଯାଇଥିଲା । ଏପରିକି ଯଦି ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଏ, ତେବେ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ସ୍ଵୟଂକ୍ରିୟ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ବକେୟା ପାଇ ନ ଥାନ୍ତେ ।

7. ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଯାହା କୁହାଯାଇଛି ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସଂହିତାର ଧାରା 394 ରେ ସନ୍ନିବେଶିତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଆବେଦନରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇପାରିବ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ 30 ଦିନର ଅବଧି ବୈଧାନିକ ଭାବରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ପ୍ରାୟ ଏକ ବର୍ଷ ପରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାର ଅବକାଶ ଅଛି କି ନାହିଁ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ଭିତରକୁ ଯିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, କାରଣ ବିଳମ୍ବରେ ଉପସ୍ଥାପନା ପାଇଁ କୌଣସି ଗ୍ରହଣୀୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ହରି ପ୍ରସାଦ ଛପୋଲିଆ (ମୃତ) ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ
[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଡକ୍ଟର ଅରିଜିଡ୍ ପଶାୟତ]

୫. ମୂଳ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ବହୁ ବାର ମାମଲା ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ଜାଣି ନଥିଲେ ବୋଲି କରାଯାଇଥିବା ନିବେଦନଟି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଆଧାରହୀନ ଅଟେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଉପରେ ଆବେଦନକୁ ସମାପ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତଦନୁଯାୟୀ ଫାଇସଲା କରାଯାଇଛି ।

ଡି.ଜି.

ଆବେଦନ ଫାଇସଲା ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁବୋଧ ରାଉତ,

ଅନୁବାଦକ,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।